

zal) találtunk, valamint az állatjáratokkal kissé megbolygatott felszíni rétegből további őskori cserepeket emeltünk ki.

– A helyszíni szemle után az ANP igazgatóságán jelentettük eredményeinket, ahol minden jelenlévő egyetértett abban, hogy a barlang további sorsa közös felelőssége a természetvédelemnek (Aggteleki Nemzeti Park, Világörökség) és a régészetnek (Kulturális Örökség Igazgatósága, Magyar Nemzeti Múzeum).

REZI KÁTÓ GÁBOR – HOLL BALÁZS – T. DOBOSI VIOLA

354. Szuhogy határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kö?

A 2000. október 24. és december 31. között végzett terepbejárásunk során az alábbi lelőhelyeket regisztráltuk.

Szuhogy községtől keletre, a Szuhogyi-völgybe csatlakozó Kis-völgy torkolatában, a domboldalon, szántott területen, jó észlelés mellett, némi érces anyagot(?) és nagy mennyiségű vassalakot gyűjtöttünk.

Kovács-kút: Szuhogytól nyugatra, a patakra néző déli domboldalon jó észlelés mellett a boronált területen érces anyagot(?), nagy mennyiségű késő középkori kovács(?)salakot és nagyon kevés középkori kerámiát találtunk.

CZAJLIK ZOLTÁN

355. Tamási, Alsócsereén-gát

(Tolna megye) Kk

Az elpusztult középkori Henye falu plébániatemplomát kutattuk. A 6×8 m belméretű, a feltárt ÉNy-i sarkán támpillérrel ellátott gótikus hajóhoz egyaránt 4,3 m hosszú és széles, enyhén trapéz alakú, négy sarkán támpillérekkel megerősített szentély csatlakozott. Az alapozást habarcsba dobált – részben római – építőanyagból készítették, felmenő fal nem került elő. A gótikus szentélyen belül román kori, félköríves szentélyzáródás alapozását tártuk fel, a szentély É-i oldalához kapcsolódva pedig 2×2 m belméretű sekrestye maradványát. A három kibontott sírból melléklet nem került elő.

Az ásatáson részt vett hallgatók: Batizi Zoltán, Benda Judit, Földesi Szilvia, Rácz Miklós, Rácz Tibor (ELTE). Az ásatás munkatársa, a munkálatok tényleges vezetője K. Németh András.

ÓDOR JÁNOS GÁBOR

356. Tamási határa

(Tolna megye) I

A településen 1999. december 8-án végeztünk légi felderítést, 2000. március 8-án pedig terepbejárást.

A Fürged és Tamási közötti határárok a légi felvételen kettős sötét sávként látható. A felszínen az objektumot nem találtuk meg, a lejtős domboldalon a földművelés okozta erózió miatt feltöltődhetett, illetve a szélein volt földhányások lekophattak.

2000. június 22-én újabb légi felderítést végeztem a település fölött.

Szemcse, Kertészet (Tökös-tói-dűlő): A modern kori kertészetről készített felvételeken a római kori villa nyomai nem láthatók.

Vitéz-telek: Ismeretlen korú és eredetű foltokat, növényzet-elszíneződést figyeltem meg.

Zsigmond-tábla: Ismeretlen korú, telekhatárokként, dűlőrendszerként értelmezhető lineáris nyomokat fényképeztem.

BERTÓK GÁBOR

357. Tamási, Kecsege-pusztá, Köcsöge

(Tolna megye) Á, Kk

Kecsege-pusztától ÉK-re, a Fürged és Tamási között húzódó halastó-fűzér K-i oldalán emelkedő dombok egyike – a terepbejárás megfigyelések szerint – erődített volt. A domb oldala a halastó felől meredek, a másik három oldalról pedig árok védte. A szántott, boronált, de esőt kapott dombon elég sűrűn fordultak elő a középkori (Árpád-kori és főleg késő középkori) cserepek. Több hamus folt is látszik. Leletek az árkon belül, és azon kívül is találhatóak. A domb D-i szélén téglá- és kőtörmelék figyelhető meg, közöttük kevés embercsont is előfordul.

A halastótól a dombra vezető dűlőúton az eső által kimosott, vagy gép által megsértett kemence nyomait vettem észre. A tapasztásból néhány késő középkori cserép került ki.

MIKLÓS ZSUZSA

358. Tác, Gorsium

(Fejér megye) Ró

A Gorsium központjában végzett 1996–1998. évi ásatások jelentős mértékben megváltoztatták az 1958 óta folyó kutatás során feltárt római település értelmezését. Az 1996-ban megtalált Augustus-templom alapján Alsó Pannónia provincia császárkultuszának központi szentkerülete kb. ötször akkora területen fekszik, mint azt a kutatás addig feltételezte. 1997-ben sikerült körülhatárolni a templom előtt fekvő központi teret – a szentkerület fórumát – és a provincia főoltárának a téren álló alapozását. A tér a felmérés alapján 90×45 m nagyságú (területén Pannónia másik nagy szentkerülete, a Carnuntum-pfaffenbergi teljes egészében elfér), a templomhoz a tér K-i oldalán lépcső vezet fel, É-i oldalát a két nymphaeummal és két lépcsővel áttört fal zárja le, ahol a már feltárt csarnokok és szentélyek láthatók. Az É-i oldalon a kerület 100 m széles, ugyanennyi a tértől Ny-ra fekvő részben feltárt oldal is. Feltételezhető, hogy a központi tértől D-re és K-re is hasonló kiterjedéssel lehet számolni.

Az új eredmények megváltoztathatják a Gorsiumról eddig kialakult véleményt: a szentkerület nem Gorsium városán belül egy nagyobb épületcsoportot jelent,